

Beste Vrienden van het Lambotte Museum,

Het nieuwe jaar 2016 is reeds goed onderweg, zodat wij U graag wat nieuws brengen over ons Lambotte Museum.

Gezondheidszorg staat immers niet stil, en ook de geschiedenis ervan is aan evolutie onderhevig!

Het afgelopen jaar 2015 hebben we met groot succes afgesloten. De boeiende Vesalius tentoonstelling werd een echte voltreffer. Nooit bereikten we met een tijdelijke tentoonstelling zo veel bezoekers! U leest er meer over in deze Nieuwsbrief.

Maar ook nu weer loopt een nieuwe en bijzondere tentoonstelling. Ditmaal stellen we de figuur in de kijker, waarnaar ons museum is genoemd, namelijk Albin Lambotte (1866-1955). Deze wereldvermaarde chirurg, grondlegger van de operatieve fractuurbehandeling, heeft immers in het Stuivenbergziekenhuis gewerkt en verdient dan ook al onze aandacht. Ook over hem en de huidige tentoonstelling leest U meer in deze Nieuwsbrief.

Tenslotte moet worden aangestipt dat meer en meer mensen de weg vinden naar ons museum. Niet alleen levert onze voortdurend aangepaste website www.museumgeneeskunde.be daartoe een bijzonder belangrijke bijdrage, ook de toeristische dienst van de Stad Antwerpen helpt ons om bezoekers naar deze nog vaak onbekende parel in Antwerpen Noord te leiden.

Beste Vrienden, wij blijven U allen erkentelijk voor de aangehouden medewerking in de acties van ons Lambotte Museum. Dankzij U worden wij gemotiveerd om door te gaan, en kunnen wij ons museum onvervangbaar maken voor de hele provincie en haar wijde omgeving!

Wij wensen U veel leesgenot met deze Nieuwsbrief!

Prof.em.Dr.R. Van Hee

Conservator MGG

Een geslaagde Vesalius tentoonstelling.

Van 3 april 2014 tot 31 mei 2015 liep de belangrijke tentoonstelling : ‘*De Kunst van Vesalius*’. Ze werd georganiseerd in het kader van de 500ste verjaardag van de geboorte van de grote Brabantse anatoom Andreas Vesalius. Het jaar 2014 werd dan ook gekenmerkt door vele evenementen, waarvan de tentoonstelling deel uitmaakte. In totaal kwamen 2330 bezoekers deze tentoonstelling bekijken (ter vergelijking: een toename t.o.v. de vorige anesthesie-tentoonstelling met 560 bezoekers of 26 %). Belangrijk is om te vermelden dat voor het eerst deze tentoonstelling werd open gesteld voor scholieren en studenten. Zowel buitenlandse studenten van 16 landen, als scholieren uit diverse scholen van over heel Vlaanderen leerden de verworvenheden van onze grote anatoom Vesalius kennen. De commentaren logen er daarenboven niet om: zowel in ons gastenboek als in de lokale kranten en media werd de tentoonstelling bijzonder gunstig ontvangen. Er waren bruiklenen uit vele musea (o.m. het Antwerpse Zilvermuseum, het Gentse Palfijn-Museum voor Medische Geschiedenis, het Stadsmuseum van Sint-Niklaas, het Antwerpse Museum Mayer Van den Bergh, het Museum van de Koninklijke Apothekersvereniging van Antwerpen), alsook van diverse private bruikleengevers (Dr.Y.De Grave, Dr.B.Lasters, Dr.M.De Roeck, dhr.S.Van Nijlen, Prof.Dr.R.Van Hee).

Ter gelegenheid van het Vesalius-jaar werden door het Lambotte Museum twee symposia in Antwerpen gehouden: één ter gelegenheid van de opening van de tentoonstelling op 3 april 2014 en één groot internationaal symposium in de UA gebouwen van de Korte St. Annastraat op 11 oktober 2014.

Daarnaast werden door bestuursleden van het museum bijdragen geleverd op de internationale Vesalius symposia in Zakynthos (4-8 september 2014) en te Padua (3-4 december 2015). Tenslotte werden ter gelegenheid van het Vesalius jaar door leden van het museum een boek ‘*De Kunst van Vesalius*’ en een film over ‘*Andreas Vesalius*’ uitgebracht. Het boek (red. R. Van Hee), verschenen in een Nederlandstalige en een Engelstalige editie, bevat bijdragen van Vesaliusexperten uit binnen- en buitenland. Zij gaan in op zijn leven en werken, op zijn vernieuwende inzichten in de anatomie van het menselijk lichaam, zijn invloed door de eeuwen heen op het medisch denken tot op heden toe. Bijzondere nadruk ligt op de iconografie in Vesalius’ *Fabrica* en *Epitome*, die als nieuw expressiemedium zowel artsen als kunstenaars heeft bekoord en aangezet tot het kopiëren en navolgen van de schitterende renaissancetekeningen. De documentaire film over Vesalius (F. Van Glabbeek & H. Daenens) illustreert Vesalius’ leven en werk, en volgt hem vanaf zijn geboorte naar de vele plaatsen waar hij studeerde, onderwees en werkte. De film is tweetalig (Nederlands en Engels). Zowel de boeken als de DVD worden te koop aangeboden in het museum.

De Wetenschapsdag 2015.

Net zoals in voorgaande jaren nam het Lambotte Museum in 2015 deel aan de 'Dag van de Wetenschap'. Dit keer werden op 22 november 2015 twee manifestaties georganiseerd.

Eenzijds werd in het museum ter gelegenheid van de lopende Lambotte tentoonstelling een educatieve opleiding gegeven aan jongeren en ouderen met betrekking tot de medische wetenschap!

Anderzijds werd in het raam van de UA-activiteiten voor de Wetenschapsdag een stand opgezet in het Elzenveld centrum waar uitleg, demonstratiemateriaal en folders over Albin Lambotte en de lopende tentoonstelling in het Museum werden ter hand gesteld.

Het Lambotte Museum in pers en radio.

De bekendheid van ons Lambotte Museum werd versterkt door interviews en radio-uitzendingen: zowel voor Radio 2 als voor Radio Centraal werden over Vesalius interviews met de conservator uitgezonden, respectievelijk op 13.06.14 en op 30.08.14.

In Artsenkrant verscheen in 2015 weer een lovend commentaar, ditmaal over de lopende Lambotte tentoonstelling, van de hand van Henk Van den Nieuwenhoven!

In de cultuurkrant 'Antwerpen-Noord' werd in 2015 een schitterende katern aan ons Museum Lambotte gewijd.

De TV zenders ATV en RTV brachten daarenboven een interessante cultuur-tip over onze lopende Lambotte tentoonstelling, respectievelijk op 7 en 11 november 2015

De huidige tentoonstelling ‘Lambotte en Ensor: de Kunst der Techniek’.

Op 24 september 2015 werd met veel luister de huidige tentoonstelling ‘Lambotte en Ensor: de Kunst der Techniek’ geopend.

Albin Lambotte, grondlegger van de osteosynthese.

Albin Lambotte, geboren te Brussel op 3 juli 1866, dient aanzien te worden als de ‘founding father’ van de operatieve fractuurbehandeling of osteosynthese.

Werkzaam vanaf 1897 als algemeen chirurg in het Stuyvenbergziekenhuis te Antwerpen, was hij al vroeg geïnteresseerd in de fractuurbehandeling.

Gezien kort na de uitvinding van de X-stralen door W.C.Röntgen in het Stuyvenberggasthuis reeds een Röntgenapparaat ter beschikking kwam, heeft Lambotte zich toegelegd op de operatieve reductie en fixatie van botfracturen met radiologische controle. Aanvankelijk gebruikte hij de techniek van de externe fixatie, later fixeerde hij de botfragmenten door middel van schroeven en platen.

Hij behandelde aldus honderden acute botletsels, doch ook pseudarthrosen en andere beenderafwijkingen.

Lambotte maakte van al zijn ingrepen tekeningen, die hij bewaarde en later werden uitgegeven. Daarnaast had hij in het ziekenhuis een atelier, waarin hij zijn instrumenten zelf ontwikkelde.

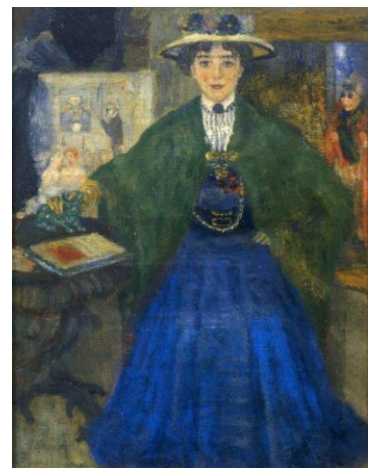
Zo worden de naar hem genoemde beentangen nog tot op heden wereldwijd gebruikt.

Lambotte was een vernieuwer, die in een tijd leefde dat anesthesie, asepsis, en radiologie voor het eerst toelieten om botoperaties met succes en zonder infecties uit te voeren.

Vele chirurgen kwamen naar zijn ingrepen kijken, o.m. de gebroeders Mayo. Zijn technieken werden aldus wereldwijd verspreid, zodat Lambotte terecht de grondlegger van de osteosynthese kan worden genoemd.

Lambotte, vriend en mecenas van James Ensor.

Het echtpaar Albin en Emma Lambotte hebben een cruciale rol gespeeld in de bekendheid van de alom vermaarde James Ensor. Emma Lambotte-Protin, schrijfster en columnistes leerde Ensor kennen in 1904. Het echtpaar Lambotte kocht schilderijen van Ensor, zodat er uiteindelijk 20 werken van Ensor ten huize Lambotte hingen in de Louisastraat. Emma Lambotte bracht Ensor in contact met de Antwerpse kunstminnaar en mecenas François Franck, die Ensor eveneens bijzonder waardeerde en gesteund heeft.

Uiteindelijk heeft het echtpaar Lambotte vanaf 1927 een heel aantal schilderijen van Ensor verkocht, o.m. aan het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten te Antwerpen! De vriendschap tussen de Lambottes en Ensor is echter steeds gebleven.

Lambotte, vioolbouwer en mecenas van Emmanuel Durllet.

Lambotte was een gedreven muzikant en speelde in een strijkkwartet. Hij bouwde daarenboven zelf violen! Van hem zijn 180 violen bekend, die o.m. door Koningin Elisabeth en Eugène Ysaÿe werden gekocht en bespeeld!

Hij bezat thuis een prachtig harmonium, waarop regelmatig werd gespeeld. Uiteindelijk gaf hij het cadeau aan James Ensor, die er decennia lang gebruik heeft van gemaakt in zijn woning in Oostende (nu museum)!

De Lambottes raakten bevriend met de Antwerpse pianist en toondichter Emmanuel Durllet, die regelmatig bij hen thuis kwam. Zij kochten werk van hem en organiseerden concerten voor Durllet.

Nog steeds bestaat een Fonds Durllet, dat tweejaarlijks een prijs uitreikt aan verdienstelijke musici!

De tentoonstelling in het Lambotte Museum.

Het museum dankt zijn naam aan deze onvolprezen chirurg en kunstminnaar. De orthopedie heeft met hem ongekende hoogten bereikt; de kunst dankt hem als mecenas en gedreven liefhebber! In de tentoonstelling worden deze twee aspecten uitgebreid belicht. Originele chirurgische instrumenten, vervaardigd door Lambotte zelf, gaan er hand in hand met schilderijen en afbeeldingen van Ensor. Daarmee wil het Lambotte museum wederom een duidelijke link maken tussen de ontwikkeling van de Geneeskunde en de Kunst.

Dr. Louis Rombouts, oud-leerling van Jean Verbrugge, samen met Dr. Paul Leonard op de opening van de tentoonstelling ‘Lambotte en Ensor: de Kunst der Techniek’.

Legaten aan het Lambotte Museum.

Diverse voorwerpen werden in de loop van 2014 en 2015 overgedragen van het OCMW Antwerpen aan het Lambotte Museum: tientallen instrumenten, toestellen en voorwerpen, opgeslagen in het gebouw 'De Boogkeers' en op de zolder van het 'Marnixhuis' werden gedoneerd aan ons Museum. Hiervoor werd ons door het Zorgbedrijf vervoer ter beschikking gesteld op 6.03.14 en op 8.06.15. Wij zijn het OCMW dankbaar om het door hen vroeger verzamelde patrimonium aldus een definitieve plaats te bezorgen.

Zilvermuseum van Antwerpen: vele medische voorwerpen en instrumenten, vnl. uit tin en koper, daterend uit de 17de tot 19de eeuw, werden afgestaan door het Zilvermuseum, en vormen een welkome aanvulling van ons bestand aan instrumenten uit deze vroegere periode.

Het Museum van het St. Jansziekenhuis te Brugge doneerde talrijke grote voorwerpen, vnl. van Fysiotherapie.

Dr. René Ghijs: vele instrumenten en boeken uit de verzameling van Dr. R. Ghijs senior, en Dr. Van Laer uit Kieldrecht vormen een interessante collectie huisartsmateriaal uit het interbellum.

Dr. Liesbeth Van der Stighelen: een onderzoeksstoel van een chirurgisch kabinet, afkomstig van haar moeder Dr. Yvette Van der Stighelen.

Dr. Ulrich Van der Spek: een radiologie-set met toebehoren voor tandartsgebruik vulde een specifiek hiaat aan in onze Lambotte collectie.

